

تالارلىق ئۆزگەرتىشنىڭ تالانچىسى

جوقتاۋلار

2

شىنجاڭ خالىق باسپاسى

جوقتاۋلار

2

شىنجاڭ خالىق باسپاناسى

۲۰۰۹ جىلى

图书在版编目(CIP)数据

哈萨克民间文学大典·挽歌·2:哈萨克文/阿力木赛依提编.
—乌鲁木齐:新疆人民出版社,2009.6

ISBN 978 — 7 — 228 — 12384 — 1

I. 哈... II阿... III. ①哈萨克族—民间文学—作品综合集—中国—哈萨克语(中国少数民族语言) ②哈萨克族—诗歌—作品集—中国—哈萨克语(中国少数民族语言)
IV. I277

中国版本图书馆CIP数据核字(2009)第068249号

责任编辑:古丽娜孜

校 对:麦克汗

封面设计:夏提克

哈萨克民间文学大典—

挽歌(二)(哈萨克文)

阿力木赛依提 编

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路348号 邮政编码:830001)

新疆新华书店发行

新疆八百印务有限公司印刷

880×1230毫米 32开本 7.625印张

2009年6月第1版 2009年6月第1次印刷

印数:1—3000

ISBN 978 — 7 — 228 — 12384 — 1 定价:15.00元

باسپادان

قازاق حالقىنىڭ اۋىز ادەبىيەتى ءوزىنىڭ كوركەمدىك -
يدەيالىق نارىمەن، ەستەتيكالىق قۋات - تەگەۋرىنىمەن، ءتۈر -
جانرلارنىڭ مولدىمەن، تاقىرىپتىق جانە سىۋجەتتىك
بايلىمەن، قوعامدىق - الەۋمەتتىك جانە تارىيەلىك تەرەڭ ءمان -
مازمۇنىمەن ەرەكشەلەنەدى . ول كۈنە تاس داۋىرىندە پايدا بولپ،
تۈركىلىك تۈستى باستان كەشىرگەن، ودان بەرى دە قازاق
حالقىنىڭ قالىپتاسۋ تاريحىمەن بىتە قايناسپ، بىرگە جاساپ
كەلە جاتقان تەڭدەسى جوق رۋحاني مۇرا. ول بايرعى اتا -
بابالارىمىزدىڭ نانم - سەنىمدەرىنەن، تاريحىنان، تۇرمىس -
تىرشىلىگىنەن، اسىل - ارمانى، بىيك مۇراتىنان جان - جاقتى
ماعلۇمات بەرەدى ءارى ۇلتتىق رۋحاني مادەنيەتتىڭ عاسىرلار
تىزبەگىندەگى تاريحي وزگەرىسەن، ەتيكالىق سانامەن قارايلاس
ءجۈرپ وتكەن جولسىن دا كوز الدىمىزعا ەلەستەتە الادى . اۋىز
ادەبىيەتىنىڭ شىعارۋشىسى دا، تاراتۋشىسى دا، تىڭداۋشىسى دا —
حالىق. سوندىقتان، ول شىن مانىندە، حالقتىڭ ءوز ەنشىسى
بولپ تابىلادى. ياعنى اۋىز ادەبىيەتى — حالق
شىعارماشىلىقىنىڭ ايرىقشا سالاسى، اۋىزشا شىعارىلىپ، اۋىزشا
تاراعان كوركەم ادەبىي تۈنىدىلاردىڭ جىيىنتىق اتاۋى. سونىمەن
بىرگە، عىلىم مەن مادەنيەتتە «حالىق شىعارماشىلىعى»،
«حالىقتىڭ اۋىزشا ءسوز ونەرى» دەيتىن اتاۋلار دا وسىعان جاقىن
ماعىنادا قولدانىلادى. 1846 - جىلى اعلىشىن عالىمى ۆيلىام
تومس ۇسىنعان فولكلور (اعلىشىنشا حالق دانالىعى) ءسوزى دە

اۋىز ادەبىيەتى اتاۋى ءۇشىن حالىقارالىق علمىي اتاۋ رەتىندە قابىلدانغان. بۇلاردىڭ قاي - قايسىسى دا ءبىرىنىڭ ورنىنا ءبرى قولدانىلىپ كەلەدى. باتىس ەۋروپا، امەرىكا، اۋسترالىيا حالىقتارىنىڭ ءعىمىندا بۇل ءسوزدىڭ ماعىناسى تىم اۋقىمدى، ول حالىقتىڭ كىىم - كەشەك، قۇرال - جابدىق، ادەت - عۇرىپ، تۇرمىس - سالت، نانىم - سەنىم، سونداي - اق، ءتۇرلى كوركەمونەرىن (پوەزيا، مۇزىكا، ءبى، ويۋ - ورنەك، توقىما ونەرى، ت. ب) تۇتاستاي اتاۋ ءۇشىن قولدانىلادى. بۇل جاعىنان العاندا ول تەك اۋىز ادەبىيەتىن عانا ەمەس، «ەتئولوگيا»، «ەتئو مادەنىيەت» دەيتىن ءعىمدارمەن دە ساباقتاسىپ، ماعىنالاسىپ جاتادى. قازاق ادەبىيەت تائۋىلىمىندا «اۋىز ادەبىيەت» دەگەن ءعىم دا «فولكلوردىڭ» وسى مانىمەن ساباقتاس دەپ قاراۋعا ايدەن بولادى. بۇلار ءبىرىن - ءبرى تولىق سىپاتتاي بەرەدى. اۋىز ادەبىيەتىن زەرتتەيتىن علمىدى «فولكلور» دەپ اتاۋىمىزدا وسىعان بايلانىستى.

ءبىز وسى ۇستانىمدى باسشىلىققا الا وتىرىپ، قازاق ادەبىيەتىنە ەڭبەك سىڭىرگەن ءبىر ءبولىم عالمىداردى نەشە مارتە شەكە ءتۇيىستىرىپ «قازاق اۋىز ادەبىيەتىنىڭ قازىناسى» دەگەن فولكلور اتاۋىنا سىيمدى تاقىرىپتا ۇلاسىپالى كىتاپ شىعارۋدى مىندەتكە الدىق. ماقسات - فولكلورعا جاتاتىن دۇنيەلەردى شاما بار تولىق قامتۋ. ويتكەنى، كوشپىلى قوعامدا فولكلور بەلگىلى ءبىر الەۋمەتتىك تۈپتىڭ عانا شىعارماشىلىعى ەمەس، جالپى حالىقتىڭ حانى مەن قاراسىنا، باتىرى مەن بىيىنە، بايى مەن كەدەيىنە ورتاق ونەر، امبەگە تيەسەلى مۇرا. سول تۇستا بۇكىل قوعام اۋىزشا ونەر مەكتەبى بولدى. وسىعان لايىق اۋىز ادەبىيەتىنىڭ جۇگى دە وراسان زور بولدى. حالىقتىڭ تاريحي زەردەسى، فىلوسوفىالىق وي - تۇيىنىندەرى، پەداگوگىكالىق

تاجىرىيەسى، ادامگەرشىلىك ولىشمەدەرى، كاسپىتىك ادەبىيەتكە
ئاتان كوركەمدىك سۇرانىستارى، تەاتىلىق ونەرگە تىەسەلى ەسەسى
اۋىز ادەبىيەتىنە جۇكتەلدى. ەس جۇزىندە اۋىز ادەبىيەتىنىڭ
ارالاسپايتىن سالاسى قالعان جوق. ەبىز بايىرىعى اتا -
بابالارىمىزدىڭ وسىنداي ونەر مەكتەبىنەن جارالعان بارلىق
دۇنيەلەرىنىڭ باسىن بىرىكتىرىپ جالپى حالىققا، كەلەر ۇرپاققا،
زەردەلى زەرتتەرمەندەرگە تابىس ەتۋ ماقساتىندا «قازاق اۋىز
ادەبىيەتىنىڭ قازىناسىن» الدارىڭىزعا تارتتىق.

قازاق اۋىز ادەبىيەتى ۇلكەن تۇلعالدان باسپا ەسوز بەتتەرىندە
جارق كورىپ بولدى. ەبراق، ەلى دە شاشىراندى كۈيدە. رەفورما
جاساپ، ەسك اشۋدان بەرگى 30 جىل بويى شىنجياڭ حالىق
باسپاسىنان اڭىز - ەرتەگىلەر، قارا ولەڭدەر، قىسا - داستاندار،
قازاق ەمشىلىگى، دەنە تارىيە، ۇلتتىق اس - تاعامدار، ت.ب.
فولكلورعا قاتىستى دۇنيەلەر ۇزبەي جارق كورىپ كەلەدى.
1979-جىلدىن باستاپ «شالەىن» جۇرنالىن شىعارىپ اۋىز
ادەبىيەتىنىڭ العاشقى سونى مۇرالارىن جىناپ، تۇڭغەش توپتا
باسىلىم كورسەتتى. ەبىز بۇل جولى وسى نۇسقالاردى نەگىزگە
الا وتىرىپ جانە ەلىمىزدىڭ ەشى - سىرتىندا باسلىم تاپقان
نۇسقالارىن سالىستىرۋ، سارالاۋ، تولىقتاۋ، رەتتەۋ ارقىلى
جانرلار بويىنشا جۇيەلى قۇراستىرىپ وتىرمىز.

قازاق اۋىز ادەبىيەتىنىڭ ەتۇر - جانرلارى مول جانە كۇردەلى
بولىپ كەلەتىندىكتەن جانرلىق جاقتان ەبولۋ بىزگە قىيىندىق
تۇدىردى. ەتۇرلى تانىمدار ارا تالاس - تارتىستان سولڭ اقىندار
ايتىسى، اڭىز - ەرتەگىلەر، باتالار، جاڭلىتپاشتار، جۇمباققار،
جىراۋلار جىرلارى، زاڭ - جارەىلار، كۇلىدىرگىلەر، قارا
ولەڭدەر، قىسا - داستاندار، ماقال - ماتەلدەر، مىسال -
تامسىلدەر، تۇرمىس - سالت جىرلارى، ۇلەسكەرلەر، ۇلتتىق

وېنېدار، خالق اندەرى، شەجىرە، شەشەندىك سوزدەر دەپ ون
 سەگىز توپقا جىكتەدىك. عىلمىي ءبولۇ جاعىنا قاتاڭ تالاپ
 قويغانمىزبەن كەيىبىر وقشاۋ قالاتىن جانرلاردى وسى توپتىڭ
 ئىچىلى بىرىنە تەلىدىك. مىسالى: مىفتەرگە قايسىلار جاتادى،
 اغىزدارعا قايسىلار جاتادى دەگەن سياقتى ماسەلەلەرگە كەلگەندە
 پىكىر بىرلىگىنە كەلە المەندىقتان «اغىز - ەرتەگىلەر» دەگەن
 ءبىر اتپەن جىبەرىپ ئىچىنا قاراي ورنالاستىردىق. ماقال -
 ماتەلدەر بۇدان بۇرىنقى باسلىمداردىڭ جانە شەتەلدەگى
 باسلىمداردىڭ بارىندە تاقىرىپتارعا بولىنگەن، ءبىراق، مۇندايىدا
 ماقال - ماتەلدەر وتە كوپ قايتالانادى، ويتكەنى، قازاقتىڭ ءبىر
 ماقالى بىرنەشە ماعىنا بەرىپ، بىرنەشە تاقىرىپتى قامتىدى.
 سوندىقتان، ءبىز الفاۋىت تارتىپكە سالىپ (ءبىرىنشى جولدىڭ
 ءبىرىنشى دىبىسىن نەگىزگە الىپ) شىعاردىق. خالق اندەرىنىڭ
 قاي ءبىرىن الساق تا تۇلىۋ اغىزى، تارىخى بار ءارى حالىقتىق
 قاسىيەتى بويىنشا كوپ ۋارىانتتى. ءبىز خالق اراسىنا ەڭ كوپ
 تاراعان ءبىر نەمەسە بىرنەشە ۋارىانتتىن نەگىز ەتتىك. سونىمەن
 بىرگە مۇمكىندىگىنشە ەڭ بايىرىعى نۇسقاسىن اۋدى ولشەم
 ەتتىك. ال، «تۇرمىس - سالت جىرلارىنداعى» جوقتاۋعا دا وسى
 ءۇردىستى ۇستاندىق، نەگىزىنەن حالىقتىق سىپات العان
 تۇنىدىلاردى بەردىك. قالعان پىكىردى وقىرمان ءوز قولدارىنا
 العان سولڭ ايتار دەپ وسى بويىنشا باسۋعا كەلىستىك.

شىنجاڭ خالق باسپاسى

2008 - جىل، شىلدە

مازمۇنى

- 1..... دەمەجاندى ءبىتىرى توراپ قىزىنىڭ جوقتاۋى
- 3..... ءبىقاجىنى جۇبايى، قىزدارى جانە كەلىندەرىنىڭ جوقتاۋى
- 23..... ءبايتىش ۇكىردايدى كەلىنى شالقانىنىڭ جوقتاۋى
- 25..... كارىمدى برسالدىنىڭ جوقتاۋى
- 34..... ماماي باتىردى شەشەسى قاراولەكتىڭ جوقتاۋى
- 40..... بوقشېبەك مامپاڭدى ايەلىنىڭ جوقتاۋى
- 45..... ءسادۋاقاستى قىزى زەينەلدىڭ جوقتاۋى
- 47..... رايحاننىڭ بالاسىن جوقتاۋى
- 49..... مانكەيدى كەلىنى قاماردىڭ جوقتاۋى
- 53..... قاز داۋىستى قازىبەكتى قىزى قامقاننىڭ جوقتاۋى
- 57..... شوقشولويىدى قىزىنىڭ جوقتاۋى
- 61..... كارىمدى قارىنداستارىنىڭ جوقتاۋى
- 66..... قۇدايىەرگەندى ايەكەسى جىبەكتىڭ جوقتاۋى
- 70..... بايجىگىتتى ايەلىنىڭ جوقتاۋى
- 73..... ەرتورىنى ەكى كەلىنىنىڭ جوقتاۋى
- 77..... قىدىر پاتشانى ايەلىنىڭ جوقتاۋى
- 80..... ەرعازىنى ايەلىنىڭ جوقتاۋى
- 83..... جولدىبايدى قىزى گۈلجامىلاننىڭ جوقتاۋى
- 84..... ەسماعامبەتتى ايەلىنىڭ جوقتاۋى
- 87..... ءمۇتالىپتى قىزى گۈلجامالدىڭ جوقتاۋى
- 90..... قابى مولدانى كەلىنى ادال بەلعات قىزىنىڭ جوقتاۋى
- 92..... شاجارىدى ايەلىنىڭ جوقتاۋى
- 94..... شاجارىدى قىزى نامازقاننىڭ جوقتاۋى

- 96..... قالىقان ورازعالي قىزىنىڭ شەشەسىن جوقتاۋى
- 98..... جايغىر بايدى ايەلى ماكەتايدىڭ جوقتاۋى
- 109..... زامىلار ازبەك قىزىنىڭ ءورت جوقتاۋى
- 122..... تولەبايدى قىزىنىڭ جوقتاۋى
- 133..... بايموللا قارەكە ۇلسى قىزى قاينىشىنىڭ جوقتاۋى
- 143..... قالامقان جۇبانغان ۇلىنىڭ قازاسىندا ايتىلغان جوقتاۋلار
- 153..... سىمايىل خاندى حانىمى كۇنجاننىڭ جوقتاۋى
- 161..... ەركىندى شەشەسى قاماربا يمانباي قىزىنىڭ جوقتاۋى
- 168..... ءمۇسىدى ون جەتى جاستامى قىزىنىڭ جوقتاۋى
- 171..... ءمۇسىدى ون ءۇش جاستامى قىزىنىڭ جوقتاۋى
- 172..... التىنقان تولەۋقان قىزىنىڭ اكەسىن جوقتاۋى
- 177..... راقىمانى جۇبايى سەيتبەكتىڭ جوقتاۋى
- 181..... زۇقا قاجىنى بايىشەسى دوديدىڭ جوقتاۋى
- 184..... زۇقا قاجىنى كەلىندەرى ءباتىقا مەن ءباتىمانىڭ جوقتاۋى
- 186..... رىزابەككە التىن كوشكىنباي قىزىنىڭ شىعارغان جوقتاۋى
- 188..... سامارقان تۈركىستان ۇلىنىڭ ايتىمىنىڭ جوقتاۋى
- 190..... تولەۋقان كوپچاسار قىزىنىڭ كەلىنىنىڭ جوقتاۋى
- 192..... تولەبايدى كەلىنىنىڭ جوقتاۋى
- 194..... گۈلىسىمنىڭ كۈيەۋى سامەتايدى جوقتاۋى
- 200..... كۈلشاتنىڭ اكە - شەشەسىن جوقتاۋى
- 206..... ادالبەك ناۋبەت ۇلىنى جوقتاۋ
- 212..... قۇدايەرگەندى جوقتاۋ
- 213..... قادىشانىڭ جوقتاۋى
- 222..... گۈلدىڭ بوجانقان قىزىنىڭ قايسىن اماسىن جوقتاۋى
- 227..... قارىنداسى ءادىيانىڭ اماسى بۈكەيدى جوقتاۋى
- 230..... قىزاتوللا قوبىقباي ۇلىنىڭ قازاسىندا ايتىلغان جوقتاۋلار
- 232..... ماپەن بىرسقان قىزىنىڭ اتاسى ءالجاندى جوقتاۋى

دەمجاندى ئېتىرى توراي قىزىنىڭ جوقتاۋى

دەكەڭ ەدى حانزادا،
ايتقاننن قايىپىلعان.
ارستان تۇلعا، مەنەزدى،
جاۋننن ئاتلىن تارتىلعان.
قايران، دەكەم، حان دەكەم،
باسىڭدا كامشات بوركىڭدى - اي.
اتقا مىنگەن تۇسىڭدا،
قامالغا شاپتىڭ قىمىسىنباي.
باستاين تىڭدا مۇڭىمدى،
تىڭداسىن جۇرتىم زارىمدى.
دارعا اسىپ ۇلتىردى،
ارتىقىشا تۇعان ەرىمدى.
قورعايمىن دەپ قور بولدىڭ،
قارشى قالىڭ ەلىڭدى.
كىمگە ايتامىن، جۇرتىم - اۋ،
قاسىرەت، قايعى شەرىمدى.
ئىشم جالىن، سىرتىم شوق،
وشىرەم قالاي جالىندى.
ناقاققان بولپ جالاسى
تۇرمەگە بەيۋاز سالىندى.
نە قىلام دەسەڭ ەركە ەدىڭ،

ترشلىگىڭ تۇسىندا - اي.
 ارتىقشا تۇغان بەكزاتىم،
 تاعدىرىڭ بولدى وسلاي.
 قارا ۇڭگىر بويى قۇس نۇرا،
 جۇگىڭىڭ جىدىڭ ابدىرا.
 شاپتىرمايمىن دەپ توعان،

وسىدان تۇدى باس پالە،
 قارا ۇڭگىر قوندىم سازىنا،
 جۇگىڭىڭ جىدىڭ قازىنا.
 قۇدا - تامىر بولماسا،
 كىمگە ايتامىن بازىنا؟!
 بىزگە قاستىق قىلغاندار،
 بىزدەي بولپ ازىنا.
 سىقاق پەنەن بايچۇكە،
 قان قۇيىلسىن كوزىڭىڭ،
 ون بەستە باباڭ قوسقانى،
 جاقسىنىڭ جامان دۇشپانى.
 قاراشانىڭ قامى ۇشىن،
 وكپەلەتتىڭ باسقانى.
 ايتايىن، جۇرتىم، زارىمدى،
 شىعارايىن جالىندى.
 اڭدىسقان دۇشپان - جاۋىڭنان،
 موينىڭا قۇربىق ساليندى.

قولىمدى كۇككە سەرمەدىم،
 وسىنداي بولار دەپ پە ەدىم.

ارتقشا تۇعان، بەكراتىم،
قولمىنان سۇسىن بەرمەدىم.

مەكەنىڭىز قارا ۇڭگىر،
شاۋەشەكتىڭ قالاسى.
سىزدەي دانا بولار ما،
وسى جەردىڭ بالاسى.

شىمىلىدىق بويى شىم كەستە،
شىم كەستە ەمەس، ءبىز كەستە.
تۇڭغىشنىڭ سەنىڭ بازاربەك،
جەتيەي قالدى ون بەسكە.

بىلمەدىم بۇلاي سۈنەرىن،
اق ۇيگە جاققان پانارىم.
جاۋعا شاپقان قىلىشتاي،
مۇقالدى مەنىڭ اجارىم.

ءبيىقاجىنىڭ ① جۇبارى، قىزدارى جانە كەلىندەرىنىڭ جوقتاۋى

.....
.....
دۇنيە سالدى قاجى اتام،
توقسان ەكى جاسىندا.

① ءبيىقاجىنىڭ اسلىقى اتى ءومىرتاي. ءبي بولغان ءارى قاجىغا بارغان، ادلىدىكى
تۇتىنغان، ءوز ورتاسىندا ابىروپىلى بولغان ادام. سوندىقتان ونى ەل ءبيىقاجى اتاپ كەتكەن. 1934 - جىلى
ءبيىقاجى 92 جاسىندا قايتىسى بولغاندا قىزدارى مەن كەلىندەرى وسى جوقتاۋدى ايتقان ەكەن.

ەسكىتىڭ الدى بەل بولار،
بەلدەن ءبىر اسقان ەل بولار.
قاجى اتام دۇنيە سالعان سولق،
كوزىمنىڭ جاسى كول بولار.

مىنگەندەي اتمى قارا كەر،
ءبىر اللا ءوزىڭ پانا بەر.
قاجى اتامنىڭ قايمىسىن،
كوتەرەر مە قارا جەر؟!

قاجى اتام ەلدىڭ پاناسى،
اقىلدىڭ اسقان داناسى.

.....
ادامنىڭ بولماس شاراسى.

التاي مەن بوعدا، ساۋىرىم،
بىتىراي قونعان اۋىلىم.
قاجى اتام قايتىپ دۇنيەدەن،
قايمىنىڭ كوردىك اۋىرىن.

قاجى اتام ەدى - اۋ، قورمالىم،
جانناتتان شىك ورمانىم.
قاجى اتام كوشىپ دۇنيەدەن،
قايمىلى كوڭىل بولعانىم.

ەسكىتىڭ الدى موپىلدى - اي،
موپىلدىن العان موپىلدى - اي.

مەككەدەن كەلگەن قاجى اتام،
قانداي ئېسىر جەرگە قويىلدى - اي.

قاجى اتام ەلدىڭ پاناسى،
اقىلدىن ەدى داناسى.
قاجى اتاما قايمىلى،
ون ەكى كەرەي بالاسى.

ادىلدىك جولىن تاڭداغان،
حالقىنا ئازىر سالماغان.
قوفايلاپ جاۋلار كەلگەندە،
ادالدىق جولدان تايىمغان.

5

قاجى اتام مەن قارا وىسپان،
قاتار توپقا جارسقان.
ەكى ئداۋ قاتار كەلگەندە،
جوق - جىتىككە قاراسقان.

بايقارا مەن قۇلانىي،
ازاتتاپ سالغان ۇرانداي.
قاجى اتام دۇنيە سالغان سولڭ،
قايتەدى ئبارى جىلاماي !؟

اقبۇلاق باسى جايلاۋىم،
جاساڭغا يىيە بايلاۋىم.
ناۋقاسى سالماق تارتقاندا،
ەل - جۇرتىم قايعى ويلادىڭ.

قاجى اتام حالق قورمالى،
جانانتان شىك ورمانى.
توتەلەي ناۋقاس كەلگەندە،
داۋادان شىپا بولمادى.

باتقانداي بولدى - اۋ، اي - كۈنم،
اۋىرى - اي قارا قايعىنىڭ.
دۈشپانغا ۈرەي تۇدىرغان،
ارستانداي ايدىنىڭ.

مىنگەندەي اتمىق جالدى،
ۋىستىنەن ەرسىن المان - دى.
قاجى اتام بىلىك قۇرعاندا،
قاراقىلدى قاق جاردى.

قاجى اتام ەلسىن بىلەگەن،
تاستاپ ەبىر كوشتىڭ دۇنيەدەن.
ۋكىمى قولدا تۇرعاندا،
خالقىنا ەزابىر تىمەگەن.

قادىرلى اتام خالقىنا،
وسىيەت تاستاپ ارتىنا.
ات قويىپ عايىپ سىنە،
كەلتىرگەن ۋىسىن شارتىنا.

توقساندا ەكى جاسىڭدا،
تولىقسىپ باغىڭ باسىڭدا.

ناۋقاسنىڭ سالماق تارتقاندا،
جىنالدىق جۇرتنىڭ قاسنىغا.

وپاسىز مىنا جالغاندى،
اتىردىق تالاي تاغداردى.
ناۋقاسنىڭ جايىن بىلگەن جۇرت،
اقىلىن تاپپاي ساندالدى.

اق جورغا ئىمىنىڭ تاغلاپ،
تۇلپارغا تەگىن باغلاپ.
اقىلىڭ اسقار قاجى اتام،
جۈرەتىن كەرەي اغلاپ.

باقىتتى داۋلەت باسىڭدا،
نوكەرلى تويىڭ قاسنىڭدا.
وتىردىڭ بىلىك تاعىندا،
ون جەتى دەگەن جاسنىڭدا.

الپىسىڭدا قاجى ەدىڭ،
قاۋىم جۇرتقا جاز ەدىڭ.
قايىمىمەن ەلىڭ قاپالى،
بىلىڭنىڭ ادال قازى ەدىڭ.

حالقنىڭ زابىر سالماغان،
ەش جاننىڭ كوڭىلى قالماغان.
ئىقلاس تىگەن سابازىم،

.....

ەلىڭىز بەرسىن بەرەكە،
 دۇشپانغا ەتپەي كەلەكە.
 وتەدى كۈنىم جىلاۋمەن،
 كوزىمنىڭ جاسىن سەل ەتە.

قاجى اتام ەدىڭ ارداقتى،
 كۈمىستەن التىن سالماقتى.
 الدىڭا جۈمىس كەلگەندە،
 ويلاۋشى ەدىڭ جان - جاقىتى.

قاجى اتام ەدىڭ سۈيىكتىم،
 جالپىغا بىردەي سىيىقتى.
 وپاسىز جالغان وتكەن سولڭ،
 وترىمىز بولپ كۈيىكتى.

قاجى اتام بارغان
 بارماسا كوڭىل جەتە مە؟!
 اينالايىن، قاجى اتام،
 ەسىمنىڭ سىرا كەتە مە؟!

.....
 باسىما سالىڭ ۋايىم.
 تۈسكەن سولڭ قايىسى سالماق،
 جۇرتىما شالپى جىلايىن.

خالىققا پانا بولىدىڭىز،
 ايرىلىپ بولىدىق سورلى ەبىز.

.....

